

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlár sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kormányválság.

Bármennyire nem szeretünk is poli-
tizálni, lehetetlen magunkat eman-
cipálni az általános hangulat alól.
Mindenki Tisza lemondásáról és a
vele kapcsolatos eshetőségekről be-
szél, olyannyira, hogy sem más
thémáról hallani, sem más témának közönséget
szerezni, éppenséggel nem lehet.

Pedig vajmi kevés, a mit bizonyosan tu-
dunk. A budapesti napilapok is csak kombináció-
kat közölnek, a melyek sűrű egymásutánban me-
rülnek föl és több ellenmondást, mint egyértel-
műséget tartalmaznak. Mindegyik lap úgy ma-
gyarazza a bonyodalmat, amint pártjának leg-
jobbban vél tetszeni kommentárjaival.

Ily helyzetben nem marad egyéb hátra, mint
a minden oldalról megerősített tényeket csopor-
tosítani s a kombinációt az olvasóra bízni, hogy
azt legjobb ízlése szerint, maga végezhesse.

Az események tényvázlatát a következőkben
adjuk:

December 11-én Tisza Kálmán miniszterelnök
azt az ünnepélyes ígéretet tette az országában,
hogy a honossági törvény kiűzöbön álló tárgya-
lása alkalmával oly rendelkezéseket fog javasolni,
melyek szerint Kossuth megmarad állampolgárnak.
Midőn a miniszterelnök ezen ígéretét beváltandó,
a minisztertanácsban előadta, ezen javaslati sza-
kaszt: majdnem összes minisztertanácsai ellen-
kező nézetet tapasztalt. Azok ugyanis azt vitat-
ták, hogy Kossuth Lajos, aki a királyt államfő-
nek el nem ismeri és így a magyar állami élet
minden érvényes folyamánát tagadja, bármily
oszlopos alakja legyen is hazánk történelmének,
nem foglatható be a magyar polgár honosságáról
intézkedő törvényjavaslatba. Mert hiszen aki nem
ismeri el az okot, nem hajolhat meg az okozat-
ok előtt.

Tisza ugyan meggyőzve érezte magát a ka-
binet tagjainak érvelése által; azonban ünnepé-
lyes ígéretének megtartása alól magát emancipálni
nem akarta. Ily helyzetben nem maradt számára
egyéb hátra, mint öfelségének rendelkezésére bo-
csájani elnöki tárcáját.

A formaszertű lemondás tulajdonképpen még
ez óráig sem történt ugyan meg, de azt az ösz-
szes beavatott körök pártkülönbőség nélkül elma-
radhatatlannak tekintik. Sőt Tisza utódját is ha-
tározottan emlegetik Szapáry Gyula gróf földmi-
velési miniszter személyében.

Látni való, hogy a miniszterelnök visszalé-
pése kizárólagosan személyes természetű. Közte
és kartársai között elvi ellentétnek nyoma nincs.
Igy tehát a miniszterelnöki változás nem más, mint
személycseré, anélkül hogy a kormány tagjait, illetve
a szabadelvű pártot szerves egészébe kapcsoló elvek
vagy programok változást szenvednének. Sőt
azt is határozott tényként emlegetik, hogy Tisza
Kálmán továbbra is megmarad a szabadelvűpárt
vezérének és a párt hagyományos támogatását a
liberális eszmék szolgálatában, ezentúl is őszin-
tén fogja gyakorolni.

Igy tehát a válságtól újabb átalakulásokat
vagy belpolitikai bonyodalmakat nem várhatni.
Hétfőn délig Zomborban ennyit tudunk.

Kegyelet és igazság.

Régi alaptétele minden esztetikának, hogy a
fűnséges és komikus elem egymásra jár véggel.
Ezen elvet látom ismétlődni akkor, midőn az ó-be-
csei magyar népkör és dalkör egy kegyeletes
eszmét pendit meg, hogy t. i. az Ó-Becsén el-
esett és az itteni temetőben nyugó honvédeknek
sírháza díszes emléket állítsanak. Mielőtt a gyűj-
tés a jelzett célhoz méltó módon vármegyeszerte
megindítatnék, eszméletlenül legyen szabad ezen,
és hasonló hazafias célok komolysága érdekében
helyből hozzászólni a kérdéshez.

Nincs nemesebb érzelem a kegyeletnél és a
hitért halt vértanuk után kétségkívül első sorban
azon nemes lelkieket illeti a kegyelet koszorúja,
kik a hazáért áldozták vitézül életüket. De a

mint ezek a derék hősök „nem félnek az idők
mohától, hanem a koporsóból kitörve, eget kér-
nek“, ugy az igazi hősök érdemlett tiszteletében
olyanokat is részesíteni, kik a hazáért való ön-
feláldozás dolgában csak kétes értékű példát nyuj-
tottak, tulajdonképpen példát sem nyújtottak, ha-
nem valami módon csatás időben, hadi szolgál-
tatban lették halálukat, ez a kegyeletes érzés oly
pazarlása, mely épen nem szolgálna buzdításul
azoknak, kik igazi szép tettekre tudnak és akar-
nak lelkesedni.

A branyiszközi hős pap, ki keresztet ragadva
kezébe, új lelkesedésre gerjesztette a csüggedő
honvédeket úgy, hogy a kétes diadalt azután nagy
erőfeszítéssel kivívták, igenis megérdemelné az
emléket azon hősökkel együtt, kik vele együtt
lelkesebben rohantak a halálba vagy győzelemre.
De egy-két teljesen ismeretlen embernek, kikről
nem is tudjuk, az ellenséggel szembeállva és
vitézül küzdve, hullottak-e el, vagy talán ör-
helyüket elhagyva, estek valamely eltévedt golyó
áldozatául, mondom, ilyeneknek emléket állítani
annyi, mint az igazi hősök emléket kisebbiteni.

Ó-Becsén csatát nem vívtak; Ó-Becsét a
honvédek nem védték meg. Itt néhány hónapig
tanyáztak ugyan, sőt a dicső Damjanits is pa-
rancsnokoskodott egy csapat honvéd felett; de
semmi figyelemre méltó dolgot nem vívtak ki.
A környék lakossága sokféle bántalomnak volt
kiszolgáltatva; a lakosság csoportosan elfogva, a
magistrátház padlásán elzárva tartatott s azon
rettegésben töltötte napjait, hogy rájok gyűjtik
az épületet; a várost a honvédek nem védték
meg, Szenttamást egyszer-kétszer csak pedzették,
de komolyan meg nem támadták; végre az egész
város hamuvá égett, s talán éppen a honvédek
által felgyújtatva.

Ilyen eredmények után emléket a Becsén
tanyáztott s valami módon elhalt honvédek nem
igényelhetnek, nem érdemelnek. Hegyesnél győz-
tek a honvédek, ott volt értelme és van buzdító
hatása az emlék felállításának; de Ó-Becsén, ahol
semmit sem vívtak ki, gúnynak lehetne tekinteni
az emlék emelését.

A mint a dolog szóba jött, elővettem a hol-
tak anyakönyvét s tájékozást akartam szerezni
az iránt, vajlon csakugyan van-e értelme a ke-
gyeletes felbuzdulásnak; mert ha csakugyan hősi
példát adva estek volna itt el derék honvédek,
magam is örülnék emlékök megtisztelésének.

Az anyakönyvek lapozgatása néhány köz-
lésre méltó adatot szolgáltat s világot vet azon
kérdésre is, illő-e az itt elesett honvédeknek em-
léket állítani, vagy pedig csak megfontolatlan
tulbuzgóság sugallata-e az egész indítvány? Jó
az embernek, ha mindent okosan vagyis jól meg-
fontolva tesz és meggondolja a végét, vagyis a
hatását, eredményét.

Az 1848. esztendő igazán a halál aratásá-
nak esztendeje volt Ó-Becsén. Rendes viszonyok
között halottaink száma évenként 3—400 közt vál-
takozik; 1848-ban 1092 halott van az anya-
könyvben bejegyezve. Oka az, hogy katonaság
is tanyáztott itt és kolera is uralkodott. 1849-ben
január 19-ig terjed az anyakönyvi bejegyzés. Ekkor
megszakad 1850. jun. 19-ig, tehát majdnem más-
fél évig; mert a város romban hevert, lakosai
szétfutottak s csak lassan szállingóztak vissza.
Csupán néhány ház maradt meg. Ugy tudom,
hogy a plébániai utcán a Vibók Ádám háza meg-
maradt. Ezt onnan tudom, mert benne esküvőt
tartottak, olyant, mely nem került az anyakönyvbe.
A házastársak utóbb vénkorukban megbomlottak,
szétváltak; a nő pert akart indítani s kérte esküvő-
levelét; de mivel a házasság nem volt az anya-
könyvben föllelhető, a még élő tanuk kihallgatá-
sát rendelte el a szentszék. Komikus volt az ered-
mény. A násznagyok nem emlékeztek az eskü-
vőre, csak azt tudták bizonyítani, hogy a lako-
dalmi mulatságban résztvettek, mely a Vibók
Ádám, egyik násznagy, házában tartódott, mint
a mely a többi rom között épen maradt. Vibók
Ádámról azt vallotta a másik násznagy, hogy idő
előtt berúgott s nem mehetett az esketőre, ő pedig
elkészt; mire a templomhoz ért, már éppen ki-
jöttek s gondolja ugyan, hogy megesküdött a há-

zaspár, de nem látta. A férj pedig azt vallotta,
hogy a harangozó s egy mézszároslegény volt a
pót násznagy, de nem levén gyűrűjük, abba ma-
radt az esküvő. A lakzit megtartották, aztán el-
vándoroltak Torontálba, ott akartak megesküdni,
de ott sem sikerült. Később azonban visszatért
jobb érzése, bűnbánólag megvallotta csalfaságát
s maga bizonyította, hogy az esketés rendes mó-
don végbe ment s azóta békességben élt nejevel,
amit nagyon okosan is cselekedett. Hát ebből az
esetből tudom, hogy a Vibók Ádám háza meg-
maradt, hanem Ádám bátyánk elköltözött azóta,
sőt a fia is elpusztult, aki elfelejtkezett irányában
Isten 4-ik parancsáról. Ez is okulásra szolgálható
eset, talán máskor bele is lehet szólni valami el-
beszélésbe.

Pesitz Nyesi sokat tud beszélni a 48-as kra-
válokról. Ő is be volt zárva a magisztrát ház
padlásán. Abban az időben halt meg az édes
apja, kit saját vállán vitt a temetőbe, mert ren-
des temetkezésről szó sem lehetett; ő pedig aztán
gyalog menekült Hegyes felé. Majd elmondatom
még vele azokat az érdekes epizódokat, csak any-
nyira jussak, hogy egy-két kvaterkát én is elbir-
jak, mert kvaterka nélkül Nyesi barátunk nem
tud kipirosodni; ha pedig ki nem pirosodik, semmi
sem jut eszébe a régi szomorú időkben.

1849-ben január 19-ig 60 halott van be-
jegyezve.

Most pedig nézzük az anyakönyv azon ada-
tait, melyekből az Ó-Becsén elesett honvédek
kipuhathatók. 76 oly halottat találok bejegyezve,
kik katonáknak, honvédeknek, önkénytes sereg-
beli vitézeknek vannak nevezve.

Augusztus 3-ika és 4-ike közt ezen meg-
jegyzés van közbeékelve:

„A folyó évi aug. hó 4-én a szenttamási
szállásokról behozott két fejek, melyeknek egyike
Vass Ferenc, másika Kovács Ferenc, néhai horgo-
sosi lakosoknak, Nagy Mihály, Lénárd Verona
férje földvári és Pongrácz Erzsébet, Ambrus Mi-
hály neje, szenttamási lakosok hitel letétele aján-
lata mellett tett, bizonyosága szerint, fejek vol-
tak. Ugyanazon napon Ó-Becsén a közönséges
temetőben tisztességesen eltakarítottak.“ Ezeket
tehát biztosan ellenséges kezek végezték ki; de
hősileg viselték-e magukat? Honvédek voltak-e?
Oly kérdések, melyekre nem tudok megfelelni.
Valószínűleg nem voltak honvédek, mert a fegy-
verviselő egyénekre nézve az említett 76-nál meg-
van említve, ki volt katona, sőt az ezred és szá-
zad is meg van nevezve.

Hányan estek el az ellenség golyójától vagy
egyáltalán fegyverétől sujtva e 76 közül? azt
tudni nem lehet. Majdnem mindegyiknél oda van
jegyezve, hogy a haldoklók szentségeivel el vol-
tak látva; néhány református volt köztük s egy
görög keleti; ezeknél tehát nincs e megjegyzés,
és valami 4-re ez van megjegyezve: „Be nem
jelentetvén, a szentségekkel ellátni nem lehetett“
s ismét egy párnál: „Hirtelen elhalván, szentsé-
gekkel ellátni nem lehetett.“ Valószínű, hogy
legnagyobb részük kolerában halt meg. Minthogy
néhány más halottnál meg van említve, hogy vé-
letlen puskaövéssel végezte életét, ugy hiszem,
azt is bejegyezték volna, hogy így vagy úgy ta-
lálta őt a halál.*)

Ugy emlegetik, hogy talán 8 elesett honvéd
volna egy sírba temetve, kik tehát egyszerre es-
tek volna el. De ez nem valószínű, mert egy
napon sehol sem találok nyolc „katonai állapot-
halottat bejegyezve; a legtöbb 5, a 620., 621.,
623., 624., 625. számú bejegyzésnél. de itt is
a 621. és 623-ik közt a 622-ik már nem katona,
hanem egy 10 éves gyermek. Ez az 5 október
13-án halt meg, 3 ellátva szentségekkel, egyik
helvét vallású és egyik görög keleti; és császári
katonák, így írva: „Az 1-ső lovasezred 2-ik szá-
zad közvitéze.“

Ha elesett egy-két honvéd Ó-Becse határában,
az talán örálláson esett el, a mint a szenttamási
örökhöz lőtávolra jutottak.

*) Például az 1848. évi szeptember 20-án meghalt Pece And-
rás. Trunzel Anna ó-becsei lakos férjére nézve meg van jegyezve:
„A rákok által agyonverettet!“ Hát a hősök halálát hogyan jegyezték
volna be.

Másképp nem történhetett, mert összeütközés nem történt. Hát igaz, aki örálláson esik is el, a hazáért halt meg; de mégis emlékek csak azokat kell, illik megfizetni, kik nemcsak hogy a hazáért haltak meg, hanem halálukkal a küzdelemben tanúsított hősi és önfeláldozó maguktartásával, viselkedésükkel követésre méltó példát szolgáltatottak. Különben az a vitéz is emléket érdemelne, ki a forró kását a hirtelen megcsúszó trombitaszóra a lova nyerge alá rejtette, s mikor a ló a forró kásától égetve megböszült, odaragadta őt az ellenség közé, s ha már ott volt, hát biz ő kapálódzott vagy inkább vagdalódzott, s minthogy társai követték az önkénytelen jó példát, még zavart is okoztak az ellenség közt.

Marmont francia írónak szép műve van Belizárról, Justinian császár jeles, de utóbb kegyvesztett s vakon koldussá lett vezérééről. Ez legyőzte volt Gelimer vandál királyt, aki elvesztve birodalmát, kis földbirtokot szerzett s annak kivált tartotta fenn életét. A kolduló Belizár elvetődött ezen egykori ellenfele házához is, ki éppen a munkáról jött elő, ásóval kezében. Az aggyastyán magatartása és vonásai magukra vonták a gazda figyelmét. Kérdezte tőle, hogy kicsoda?

— Öreg harcos vagyok — felelő Belizár.

— Harcos! mond a földmives, és ez lett a jutalmad?

— Az a legnagyobb szerencsétlenségük a fejedelmeknek, mond Belizár, hogy meg nem fizethetnek minden vért, melyet értük ontanak.

E válasz megindítja a földmives szívét; felajánlá lakását neki szállásul.

Nos tehát a hazának is nagy szerencsétlensége az, hogy meg nem jutalmazhat minden érte ontott vért; még azt sem, a melyet igazán nagy-lelkű, önfeláldozó, öntudatos és hivatásukat, céljukat felfogni tudó honfiak ontottak, kiknek szent példája világító torony a zivataros napok sötétében. Hát hogyan jutalmazhasson meg a nemzeti kegyelet olyan elvérezetteket is, kikről nem is tudjuk, hogy valóban hősi tettel s önkényes elhárítással haltak-e meg, hogy valóban feláldozták-e magukat a hazáért? Az adakozás erény, de a tékozlás már nem az, s ha okosan kell a pénzből is adakozni, nem kevésbé kerülendő a tékozlás a kegyelet dolgában is.

Egyébiránt ha valaki hiteles adatokkal ki tudja mutatni, hogy O-Becsén csakugyan fekszenek oly honvédek, kik nemes harcban vitézkedve, ontották véruket, akkor én is azt mondom:

Emléket a hazáért elesett honvédeknek!

Szulik József.

Hirek.

Kitüntetés. Budapesten a szabadelvű pártkörben hétfőn délelőtt leleplezik le Podmaniczky Frigyes báró pártelnöknek, az ó-kaniszi választó kerület nagynevű képviselőjének arcképét, melyet Barabás Miklós festett.

Kinevezés. A zombori törvényszékhez telekkönyvvezető Jovanovits Uros, itteni régi érdemes segéd nevezett ki. E kinevezés ugyan már jó ideje megtörtént, de lapunk személyi rovatának vezetője nem vette észre s így a Bácska után újságoló többi helyi lapok se közölték. Ezen akaratlan hibát, mely félreértésekre adhat alkalmat, ezennel jóvátesztük.

Hírek az egyházmegyéből. Hengen József Veprovácer Rác-Militiesre, Szeitz János Rác Militiesről Veprovára kápláni minőségben áthelyeztettek.

Kinevezés. A pénzügyminiszter úr öngyméltósága Rosztóczy Antal zombori kir. adóosztást a mezőkövesdi kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré nevezte ki.

A szabályi szerb egyház zsinati választó kerület képviselőjéül Gruits Nika itteni felsőbb leányiskolai szerb tanítót kérte föl.

A színészek nyugdíjalapja javára Deak Péter a zombori gyűjtő, aki adakozásokat köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz.

Hadköteleseknek. A sorozó bizottság a Zombor városi sorozó járásban Zombor újoncállású székelyen 3 nap alatt és pedig április hó 8-tól április 10-ig fogja végezni dolgát. 1890. évi április hó 8-ik napján a büntetésből a korosztály és sorsszám rendjén kívül az A) lajstrom alapján, továbbá a korosztály és sorsszám rendje szerint a B) lajstrom alapján állítandó egyéneknek kívül azon első korosztálybelieknek, vagyis 1869-ik évi születésűeknek kell megjelenniük, a kik az 1-től 150-ig terjedő sorsszámok alatt vannak főlvéve; April hó 9-ik napján azon I. korosztálybelieknek, vagyis 1869. évi születésűeknek kell megjelenniük a kik a 151—213-ig terjedő sorsszámok alatt vannak főlvéve, továbbá azon II. korosztálybelieknek, vagyis 1868-ik évi születésűeknek, a kik 1—179-ig terjedő sorsszámok alatt vannak főlvéve; April hó 10. napján azon III. korosztálybelieknek, vagyis 1867. évi születésűeknek kell megjelenniük, a kik 1—173-ig terjedő sorsszámok alatt vannak főlvéve, valamint az 1859—1863. években született azon védőköteleseknek, kiknek hadképessége tekintetében végleges határozat még nem hozott. — Bővebbet a polgármesteri hirdetésből.

Pályázat van hirdetve Ujvidék város házi pénztáránál trespesedben levő pénztárnoki s esetleg egy vagy két ellenőri állásra. Amivel 1000 frt évi fizetés és 100 frt lakbér, emevvel 800 frt és 100 frt lakbér fizetés jár.

O-Kaniszián e hó 15-én a bács tiszi armentesítő társulat közgyűlést tart, melyen a jelenlegi elnök, Tóth József ellen, ellenjelölt is lesz felleptetve.

Nagy földmunka fog kiadni Ujvidéken március 16-án; a titeli töltési társulat első öblözetének töltéseit kell megerősíteni 225 ezer köbméter földmozgósítással. Bővebbet gróf Leiningen Armin min. biztos iró-dájában Ujvidéken.

Sikerült táncestélyt rendezett a csonoplyai izraelita népiszkolai tanuló ifjúság, f. hó 6-án, mely eredeti volta miatt megérdemli, hogy e lapon közöltessék. A 14 tagból álló ifjúság, a „termet“ ingyenesen biztosította magának, a zenekart — mely egy szál citerából állott — a következő feltételek mellett fogadta fel: működési resp. kezelési idő d. u. 2 óráról 6-ig és folytatólág 7 óráról kivilágos-kiviraditg. Működési díj 1 o. ért. forint, 5 db rövid szivar és 1/2 liter hamisítatlan „csonoplyai“ bor. A költségek akként lettek biztosítva, hogy az 1-ső osztálybeli tanulók 2 o. é. krajcárt, a 2-ik oszt. 3 krt, a 3-ik oszt. 4 krt, végre a 4-ik oszt. 5 krajcárt tartoztak befizetni. Hogy a hangulat és a tánc kedv kitünő volt, az csakis természetes. — f.

Rabszökevény keres a zentai kir. járásbíró-ság. Ugyanis Miskolci Mihály lopás büntette miatt le-tartóztatva volt vizsgálati fogoly, (Bács-Bodroghmege) martonosi illetőségű, 49 éves, r. kath. nős, napszamos, alacsony termetű, haja és bajusza őszbecsavarodott, fogai épek, beszél magyarul, f. évi február hó 27-én a zentai kir. járásbíró-ság udvarából megszökött. Megkerestetnek a hatóságok, nevezett letartóztatása és ide szállítása iránt.

A közoktatásügyi miniszter 6038. sz. a. utasítja az anyakönyv-vezető lelkészeket, hogy a hivatalból kivált anyakönyvi kivonatokat pontosan és gyorsan szolgáltatassák ki. — Ugyanazon cím utasítja a tanfelügyelőket és főigazgatókat, hogy „a lapszerkesztés“ is olyan foglalkozásnak tekintik, amelyet ha nem is zár ki a tanítói állás, de a melyet a tanítók és tanárok csakis az iskolai felsőség engedelmével vállalhatnak el.

Kék szakállu herceg. A minap elfogott Thiringer Mihályról, ki trigimáiával és az ujvidéki orgyilkosságal van vádolva, újabban kísértette a budapesti rend-őrség, hogy egy negyedik felesége is van, aki jelenleg Szegeden él három gyermekével.

Arveres. Leopold Pál, filipovai lakos, 2185 frtra b. ingatl. márc. 31. Filipova.

A szabadkai színház a városi tanács minapi ülésén öt pályázó közül egyhangulag Csóka Sándor színházgátnak adta. Pályázók kivülé Halmay, Egry, Zajonghy és Bácskay Julea.

Halálozás. Bierbrunner Gusztáv, 6-kéri ág. ev. lelkész nagy csapás érte. Szép reményekre jogosító fia élete 19-ik évében a napokban elhunyt. Áldás hanvaira.

Purim-piknik. Szombaton este a Vadászkiirt termei zsufolásig megteltek közönséggel. A felsővárosi óvoda javára adott „Primadonna“ szindarab, sok derűtséget kelteve, jól sikerülten adatott elő. A hangulatot már bevezetőleg vígá emelte Singer Berta kis-askasztó kacsagató szavalata. De mindezeknél többet ért az a sok-sok szemmenlatta jó étel, melyet a gyengéd gazdasszonyok közpédára bocsájtottak. A tánc a nagy lakozás dacára tüzzel folyt hajnalig s a jótékony célra szép haszon fog tisztán maradni.

Törvény a fegyverek megvizsgálásáról. A kereskedelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg törvényjavaslat tervezetével foglalkozik a fegyverek kötelező megvizsgálása tárgyában. Ezen törvényjavaslat értelmében az összes hazai fegyvergyárosok és fegyverkereskedők kötelesek lesznek a készletben levő összes fegyvereket a külön megjelölendő próba-állomásokon vizsgálat alá bocsátani, hogy azok kaliber tekintetében, valamint biztonság és hasznavehetőségük iránt kipróbáltassanak. A megvizsgálat után minden fegyver bélyeggel lesz ellátva. Kivétel alá esnek a hadsereg számára készítőndő fegyverek, valamint a külföldön készített mindazon fegyverek, melyek már külföldön megvizsgálatot s melyek bélyeggel ellátva. Hogy mely külföldi bélyegek, illetőleg próba-állomások fognak hiteleseknek tekintetni, az a törvényjavaslat elfogadása után külön rendeleti uton fog közöltettni.

Halálozás. Rigyciáról írják: Allaga szül. Fülöp Mária f. hó 5-én szívészélhűdésben meghalt. Temetése 7-én délelőtt ment végre fényes egyházi assistentiával. Koporsóját a rokonok díszes koszorú ékíték. A temetésre megjelent gyászközönség oly nagy volt, hogy hozzá hasonlót közönségünkben még nem láttak. Impozánsul tanúsítja e részvét a mi tisztelet, mely a megboldogultat környezé. A gyászoló közönség imája, az általa segélyezett szegények és árva könnyű szereztek meg lelke-nek a mennyei örömeiket és tegyék könnyűvé a sírdombot, mely a rigyciai sírkertben hanvaít takarja! r. l.

Gombosról sürgönyzik szombati kelettel: A vasuti forgalom az újból beállott jégterhelés folytán bizonytalan időre beszüntetett.

Halálozások. Cservenkán a napokban temették el Steinfeld Jakab ottani tevékeny kereskedőt; Uj-Verbáson pedig Hemrich Juliát, az ottani postafőnök, Hemrich Antal testvérhúgát.

Rendőri panasz. Egy uri gazdasszony pénteki kelettel hosszú levélben panaszkolja, mennyire nincs rend a zombori piacon. Itt ugyanis senki nem néz azért, hogy a kofák és más üzerek a házisülkségletre vásároló helybelieket ki ne játsszák. Pedig bizonyára olvas-ták a mi kapitányaink is, hogy a szegedi új főkapitány-nak ez volt az első intézkedése. Egy olyan városban mint a miénk, ahol százezrek tehető a zsebből élő hivatalnok családok száma, ez az intézkedés sokkal életbe vágóbb, semmint a távolalállók gondolnák. Kérünk e részben megfelelő intézkedést. Kérelmünket méltánytalannak úgy sem találja más, mint az a néhány konstábler, aki-nek a felesége kofa.

Büvésznő. Szombaton délután egy, állítólag zentai születésű mutatványos produkálta magát a főgym-názium tornacsarnokában az ifjúságnak. Mutatványait nyomban meg is magyarázta, amiből kitűnt, hogy ügye-ség nem boszorkányság.

Hajózás a Dunán. A Duna-gőzhajózási társaság közhírre teszi, hogy a jégzajlás miatt megszüntetett személyhajó-járatok Budapest és Mohács közt ismét meg-nyílnak s ezen a napon egy Budapestről, mint Mohács-ról indult egyegy személyhajó, a legközelebbi napok-ban már az egész Duna hosszában megindítja a for-galmat.

Nagy építkezések. Szabadka város törvény-hatósági bizottsága elhatározta, hogy 280,000 frtnyi költséggel új iskoláépítletet, 160,000 forintért pedig általá-nos kórházat fog építeni. Ezzel kapcsolatosan a magyar földhitelintézet 1.400,000 frtos konverzió-kölcsönt vesz fel, mely összeg egy részét az említett építkezések költségeinek fedezésére fordítják, egy milliót pedig visz-szaítetnek az osztrák-magyar banknak.

Szent-Tamás Nasztics János, 30 év óta mű-ködő g. kel. tanító elhunyt.

Gyászhir. Bajai levelezőnk írja: Dr. Nikols-burger Károly, Bács-Bodrogh vármegye tb. főorvosa, a bajai orvosi kar, s az ottani törvényhatósági bizottság egyik legbuzgóbb, legnépszerűbb tagja, három havi súlyos betegség következtében, f. évi március hó 8-án, Baján elhalálozott. Az elhunyt azon kiváló hazafiak so-rába tartozott, kik egész odaadással töltik be hivatásu-kat, melegen érdeklődnek a közélet minden mozzanatai iránt, önzetlen pártolói és tevékeny munkásai a közér-deket előmozdító minden szép, nemes és üdvös eszme megvalósításának, s a kiknek sirba szállása a társadalomra nézve valóban érzékeny veszteség. A mely gyászban, melyet az elhunyt családja öltött, Baja város összes pol-gársága őszinte részvétellel osztozik. Drescher Ede polgármester a törvényhatósági bizottság tagjaihoz kö-vetkező gyászjelentést bocsátott ki: Mely fájdalommal tudatom Urasággal, hogy a törvényhatósági bizottság egyik legbuzgóbb tagja, a közügyek egyik legfárad-hatlanabb, legönzetlenebb harcosa Nikolsburger Károly orvos tudor ma meghalt. Hogy a megboldogult iránt tar-tozó végső tisztességet illően, testületileg megadhatassuk, hogy őt utolsó útjában — a honnan visszatérés nincs — szeretetünk bucsu intése kísérje: felkérem t. Urasá-godat, hogy a f. hó 10-én d. u. 2 órakor végbemenendő gyászszertartást megelőzőleg 1/2 órákor a közgyűlés nagytermében, a mikor és a honnan kiindulás történik, megjelenni sziveskedjék. — Áldva legyen a jó honpol-gár és nemeslelkű emberbarát emlékezet!

Arlejtés lesz március 23-án Ujvidéken, ahol az ujvidéki-futaki műtánc Ujvidék szab. kir. város terít-letére eső három és fél kilométer hosszú része 31189 frt. 55 kroni előirányzott kiépítési munkálatai irásbeli zárt ajánlati verseny útján kiadtnak.

Halpaprikás. Apatinban folyó hó 8-án este az „Andrés“-féle vendéglőben az itteni ifjúság néhány tagja kitünően sikerült táncal egybekötött halpaprikást ren-dezett Wahl Vilmos itteni zenekara mellett. A jelen volt hölgyek névsora: Alföldy Juliska, Balázs Gusztika, Glatz Anna, Hajnal Irén, Jellmann Irén, Káspár Gizella, Weindl Mariska, Adél és Anna. A szonnyok: Özv. Alföldy Józsefné, özv. Jellman Alajosné, dr. Lang Józsefné, Ri-biczey Béláné, dr. Schmauz Károlyné, özv. Sculttény Anna, Tessényi Albertné, Weindl Morné.

Beküldetett. Az „Utász“ című zentai folyóirat 5. száma melyből arról értesülünk, hogy a kereskedő ifjak társulatának már 57 tagja van, könyvtáralap 72 frt 53 kr, mely a megtartott tánevigalom eredménye. Az egyletbe járó lapok száma 14, 2 német 12 magyar. A cservenkai „Orient“ „Félegyházi Hírlap“ „Hallas és Vidéke“ helyett nézetünk szerint már inkább járathat-nának szaklapokat. Mig egy szabadkai és ujvidéki lapot feloszolva látunk, addig zombori lapot nélkülöznek. D.

Purim bál. Prill Jakab tanítónál Apatinban f. hó 6-án táncfűzért rendezett, mely azonban nem a leg-jobbban sikerült. — Annál jobban sikerült azonban az apatini kereskedő ifjúság által f. hó 8-án este rendezett s Lódi Ernő jóhírnevű vendéglőjében megtartott Purim bál, mely kivilágos kiviraditg a legjobb kedély hangu-latban folyt.

A jegyzői karból. Preszly János, Kerynaja község jegyzője, lemondott hivataláról. — Kovács Sán-dor, Pacsér község jegyzőjét az alispán fegyelmi vizs-gálat során hivatalától elmozdítandónak találta. Kovács felebbezett.

A pénzügyi közigazgatási bíróság leg-közelebb a következő elvi jelentőségi határozatokat hozta:

1. A leletfölvévo nincs jogosítva az illetékel megrótt felet fölmentő második fokú határozat ellen fölel-bezni. Ez az eset nagyon érdekes, mert a pénzügyi köz-igazgatási bíróság kimondotta, hogy csakis oly második fokú határozatok, illetőleg oly fölelbezesek bírálataba bocsá-tkozik, a mely fölelbezesek az érdekelte felek részéről kerültek föl a bírósághoz. A jelen esetben pedig nem az érdekelte fél, hanem egy harmadik személy, t. i. a lelet fölvevo felelbezz. — Minthogy pedig a p. ü. köz-igazgatási bírósághoz csak harmadfokulag lehet fölel-bezni, tehát csakis az a fél fölelbezzhet, a melynek fölel-bezése második fokulag is tárgyalva volt. Ennekfolyva a fölelbezzést hivatalból visszautasítani kellett.

2. Bíróság megállapított szakértői díjak behajtása iránt való kérvények bélyegmentesek. A pénzügyi köz-igazgatási bíróság idevonatkozó megokolását, mint ál-talánosabb érdekűt, a következőkben közöljük: „B. H. bírósági szakértő bíróság megállapított szakértői díjainak megállapítása végett a bírósághoz több rendbeli végre-hajtási kérvényt nyújtott be, az illető hátralékosok in-góira vezetőndő végrehajtás céljából. E beadványok me-gleleteztettek és a kiszabott egyszerű és fölelment illetéke-ket a zágrábi pénzügyigazgatóság is fentartotta, amaz egyedüli okból, mert a bélyeg- és illetéki szabályok ily beadványokra nézve semmi kivételt nem tévén, azok bélyegköteleseknek tekintendők. A zágrábi kir. pénzügy-igazgatóság hivatkozott a m. kir. pénzügyminiszternek az 1886. évi dec. hó 4-én kelt leiratára. Ezzel szemben a m. kir. pénzügyi köz. bíróság az említett miniszteri leiratban és az annak alapján hozott és megfellebbezett végzésekből kimondott elvet és kifejezésre jutott fölfog-ást magáéva nem teheti. Mert mindenekelőtt kiemelendő, hogy a bírósági szakértő a bíróság megbízásából, mint annak közege és mint hivatalos személy jár el; továbbá, hogy éppen ezen minőségéből kifolyólag, az eljárásból fölmerült költségét és díjait, a bíróság nemcsak hogy hivatalból állapítja meg, de köteles a fél kérelmére, ille-tőleg beadványa folytán, azt nyilvántartani és hivatalból leendő behajtásáról gondoskodni, a mi különben termé-szetszerűleg is következik abból a körülményből, hogy bírósági szakértő, a bíróság föl hívására, a törvény által kivett eseteken kívül, köteles eljárni, a mely kötelesség-szerű eljárásból azonban költségét, t. i. a díjai behajtása iránti lépéseiből eredő bélyegkötséget is reá róni nem lehet. Ha pedig a bírósági szakértő a fölmerült költségek és díjak behajtásáról gondoskodni nem köteles, akkor az erre vonatkozó beadványai egyszerű hivatalos levelezés-nek és mintegy figyelmeztetésnek, esetleg jelentésnek, hogy költsége nincsen behajtva, illetőleg befizetve, nem pedig perrendszerű beadványoknak tekintendők s e szerint bélyegkötelezettség alá nem eshetnek.

3. Az italmérsi jövedékről szóló 1888. évi XLV. törvények értelmében alakított fölszólamlási bizottság határozata ellen beadott fölelbezzés az ill. díjj. 14. t. p.) pontjában meghatározott bélyegilleték alá esik.

4. Ha a léknak eladó zése kiköve ha nem a tulaj közzvetlenül a lezvény alapja 5. Az ig évi XXXIV. üggyekben fev II. pontjában ily ügyekben rövidített egyz róható ki.

Csütörtök évadban másod szerencsés (Esté Nogrády (Don Bernard) volt élet. Az el Pénteken.

a „Rip van Wip repében E. Kov itemű ének-rész léleket-nyitit eggyütt annyit le az embert, mikó a haboknak“ le tók. A két hely réssel adozunk felületesen jász tességével tünt tulvilági élet na

Szombaton pésével Jókai re ták. Lomniczi a gedve. Tapsban nése tetszős, rajta érezhető k azonban nem vo nthatunk, hogy sügóra. Athálát lyesítette, amiétt résben. A cserd ban igen jó ben illett még szerep mek volt.

Vasárnap S kött katoná-t kis ban hozták színre rem meg.

A társulat a adásra kerülnek Lajos új vigjáték csütörtökön a „P (bérletszűnetben) lotte kapitány“ c

„Ven bakancsos népsziművény“; h vény“, Csiky leg 18-án) „Fokról fok pita“ új operett.

A változatos társulat nyújtott hátralevő tíz előad

Szín

Nem megjöv moly kollega a le bont arra a bunb bot ütötte.

Az, hogy az tileg ütötte a nag erkölcsi szempon b is inkább, mert a egyik társulat ser indokolt is lett vo volna. De így Ha mondott, (kivéve a a fejét nem is ver ták meg.

Nem szereti é lapra „Lomniczi“ Minek azt ni

Kiss Pista oly katonában, hogy: mint a minóvel má nattal megérkezett

Kikeresnek eg rosszabb szereposzt teszik péntekre, gy forintokat, a miből marad összevissza 3 bori zeneakadémia 5 az egészét egy hívja

Még a legjobb Kovács Ilka betöltő kailag sem lehet

Az irigység ne Egy színészne lemült vékonyság hogy ki van tömve.

Tűz

(Egy hazai gyárt

Hazánkban a sok éven át a kez és ezért még a m hetett az a vád, hog

4. Ha az adásvételi szerződésben a vételárhátraleknak eladó javára az eladott ingatlanra leendő bejegyzése kikötve volt, ez a bejegyzés akkor is illetékmentes, ha nem a tulajdonjog átrátásával egyidejűleg és nem közvetlenül a vételi szerződés, de külön kiállított kötelezvény alapján történt.

5. Az ügyvédek ellen, képviseltjeik által az 1874. évi XXXIV. törv. cikk 66. §-a alapján indított panaszos ügyekben felvett jegyzőkönyvek az ill. dijj. 52. t. B) II. pontjában megállapított bélyegilleték alá esnek. Az ily ügyekben elkövetet bélyegrovíditések miatt, a megrovíditett egyszeres illetéknek csak négyszeres összege róható ki.

Színház.

Csütörtökön a „Királyfogás“ operettet ebben az évadban másodszor adták: E. Kovács Ilkának (Flora) szerencsés estéje volt és elég tapsot is kapott. Jó volt Nogrády (Amadil), Kiss Pista (Radzivil herceg) és Deák (Don Bernardo) is, de D. Barna Gizella Lolájában nem volt élet. Az előadás általában a jobbák közé tartozott.

Pénteken a Zomborban létesítendő zeneiskola javára a „Lip van Winkle“ operett került színre. Lisbeth szerepében E. Kovács Ilka nem volt szerencsés. A gyorsabb ütemű ének-részekhez nem volt elég ereje, amiben a lélekzet-vétel hibáinak is része volt, és Kiss Pistával együtt annyit diszonált, hogy szinte szorongás fogta el az embert, mikor énekelni kezdtek. A „Fodor tükörén a haboknak“ kezdetű szép kettőt is élvezhetlenné tették. A két hegyek filigrán szellemének azonban elismeréssel adózunk. Csinos kis cukor-baba volt. Deák (Derrick) feltűnően játszott, Szekulics Ida (Sarlott) meg szőletességével tűnt fel. Mátray (Hudson szelleme) hangját a tulvilági élet nagyon megviselte.

Szombaton Lomniczi Béla szerelmes színész fellépésével Jókai regény-dramáját: „Az arany ember“ t adták. Lomniczi a közönség fogadásával meg lehet elégedve. Tapsban és kihívásban bőven részesült. Megjelenése tetszetős, hangja (habár némi fátyolozottság volt rajta érezhető) kellemes és értelemre vall. Diszpozíciója azonban nem volt tökéletes, amit talán annak is tulajdoníthatunk, hogy kellenél jobban rá volt szorulva a sugóra. Athálát K. Breznay Anna élénk hatással személyesítette, amiért a közönség nem volt fukar az elismerésben. A csendesen szenvedő Timea N. Bodrogi Linában igen jó bemutatónak talált. E. Kovács Ilkának alig illett még szerep annyira, mint Noémie. Kedves kis gyermek volt.

Vasárnap Szigligeti régi jó népszínművét: „A szökött katonát“ kisszámú hallgatóság előtt gyöngye előadásban hozták színre. Ezért az estéért csak a sugót dícsérem meg.

A társulat a szini idényt e hó 19-én fejezi be. Előadásra kerülnek még: ma, kedden „A méhek“, Bartók Lajos új vígjátéka; szerdán a „Kis herceg“ operett; csütörtökön a „Proletárok“, Csiky színműve; pénteken (bérletszűnetben) „Boccaccio“ operett; szombaton „Charlotte kapitány“ operett; vasárnap délután 4 órakor a „Vén bakancsos és fia a huszár“ és este a „Csikós“ népszínművek; hétfőn (bérletszűnetben) az „Örök törvény“, Csiky legújabb színműve; kedden (március hó 18-án) „Fokról-fokra“ és szerdán (bérletszűnetben) „Pepita“ új operett.

A változatos műsor és a jó előadások, melyeket a társulat nyújtott, méltóvá teszik azt arra, hogy a még hátralévő tíz előadást nagyszámú közönség látogassa.

— r — a.

Színházi bonbonok.

Nem megjövendöltem, hogy majd nem győzi a komoly kollega a komoly kritikát? Már ő is csinált bonbon arra a bumbumra, mellyel az igazgató a nagydobot ütötte.

Az, hogy az igazgató csak tényleg és nem képletilag ütötte a nagydobot zombori működése alatt, az erkölcsi szempontból minden esetre szép tőle, annyival is inkább, mert annyi szép újdonságot egy szezomban egyik társulat sem mutatott be és így egy kis reklám indokolt is lett volna, meg a konyhára is többet hozott volna. De így Halmay oly szolid volt, hogy csak igazat mondott, (kivéve azt, hogy Angot újdonság) s ezért ha a fejét nem is verték be, de a kasszáját sem ostromolták meg.

Nem szeretnék színész lenni, hogy azt írják a színlapra „Lomniczi Béla szerelmes színész fellépte.“ Minek azt mindenkinek tudni?

Kiss Pista oly fájdalmas hangon mondta a Szökött katonában, hogy: „s az egyik lónak leesett a patkója“ mint a minővel más ember azt jelentené: „az esti vónattal megérkezett az a nyó som!“

Kikeresnek egy már adott darabot, tesznek bele rosszabb szereposztást mint előbb volt, az egészet megteszik péntekre, gyűjtenek a kimertült publikumtól 3-4 forintokat, a miből minden levonás után talán tisztán marad összevíssza 50 frt, egy majdan létesítendő zombori zeneakadémia 50,000 frtos alapítójára — és az egészet úgy hívják, hogy „jótékony célu előadás!“

Még a legjobb akarattal sem mondhatnám, hogy Kovács Ilka betöltötte Halmayné helyét — hisz az fizikailag sem lehetséges.

Az irigység netovábbját tapasztaltam a multkor. Egy színésznő a másiktól, aki majdnem átszellemült vékonyságu tricobba vetkőzött, azt mondta, hogy ki van tömve. . .

Tűzoltószeretek.

(Egy hazai gyártelep negyedszázados történetéből.)

Hazánkban a tűzoltószeretek gyári előállításuk sok éven át a kezdetlegesség stádiumában volt és ezért még a mult évtizedben is kevésbé érhető az a vád, hogy nem karoljuk fel a „hazait“,

hanem a külföldről szerezzük be ebbeli szükségleteinket.

A tűzoltó-egyletek eszméjének fölvirradásával iparunk ezen ága is sokat ígéro fejlődésnek indult, mely habár sok éven át küzdött is a hazai ipar emelésével szemben országsterve divott közönséggel, mégis eredményeket volt képes fölmutatni. Most — mióta a tűzrendőrségi törvény nálunk is életbe lépett — a tűzoltószeretek gyártása is nagy lendületet vón.

Hazai gyáraink a legtökéletesebb tűzoltószereteket állítják elő és minden lehető elkövetnek arra nézve, hogy a közönséget meghódítsák és azért nincs ma már szükségünk a külföld gyártermépeire. Ezen állításunk valóságáról mindenkit meggyőzhet a mult év nyarán Szekesfehérvárról megtartott „általános tűzoltószer kiállítás“ bíráló bizottságának jelentése. Elismert nagytekintélyű szakemberek mondják ki abban lelkiismeretes, beható tanulmányozások és a megtartott gyakorlati próbák fényes eredményei alapján, hogy a hazai ipar a tűzoltószeretek gyártása terén oly nagyszerű haladást és oly tökéletes vívmányokat mutat fel, melyek becsületére és dicsőségére valnak. E kiállítás jelentősége azért a hazai ipar ez ágában maradandó lesz.

A kiállított tűzoltószeretekre nézve a bíráló bizottság a legnagyobb elismeréssel és dícsérettel említte fel a budapesti Geitner és Rausch cég gyártermékeit. E cég tűzoltószeretei a kiállított gyártermékek közt a kitünő technikai szerkezet, a könnyű kezelhetőség, az izléses és célszerű forma tekintetében a legkitünőbbeknek találtattak és a kiállítási első nagy díjat nyerték el. Szakkiállítás lévén, az első díjnak odaítélése nagy horderővel bír, miután e szakban kiválóan jártas egyének itéletén alapul és mert a kiállított tűzoltószeretek a gyakorlati élet minden igényeit teljesen kielégítik.

Nevezett cég e kiváló sikere annál nagyobb örömünkre szolgálhat nekünk, miután tulajdonosa Rausch Ferenc vármegyénk szülöttje, ki lankadatlán buzgóssággal és szorgalommal a nevét viselő céget a negyedszázad előtti szerény kezdetből oly magas pontra emelte, hogy ma már nemcsak domináló állást foglal el a tűzoltószeretek gyártása terén hazánkban, hanem a külföldi gyárpart erősen szorítja kifelé; mert a szekesfehérvári kitiintetés nemcsak a szorgalom és munka, hanem a hazafias érdem elismerése is, mert a honi ipar terén lett kivívva, melyen előrehaladásunk az ország anyagi fölvirágzásának tényezőit foglalja magába.

Említettük, hogy e cég gyárát egy negyedszázad előtt, tehát még akkor alapította, midőn a magyar gyárpart még csecsemőkorát élte. A cég hűségesen követve az általa kitűzött „haladjunk“ jelszót, évről-évre emelkedett s ugyszólván a magyar iparral egyidejűleg fejlődött. Fejlődésének, emelkedésének e negyedszázados történetére büszkén tekinthet vissza és tiszta öntudattal örvendhet az elért fényes eredményeknek, mert ma már az osztrák-magyar monarchiában nincsen még oly gyár, mely a tűzoltószeretekben oly sokoldalú, a célnak leginkább megfelelő és a technikai tökély legmagasabb fokán álló gyártermékeket fölmutatathatna.

Fennállása óta majdnem minden kiállításon és versenyen, mely ez idő alatt rendeztetett, részt vett s ugyszólván minden év új és új elismeréseket és kitiintetéseket hozott számára. Így a többi közt a bécsi, budapesti, kecskeméti, szegedi, apatini, aradi, egri, iglói, szekesfehérvári, stb. kiállításokon elsőrendű érmekek, díjakkal, elismerő oklevelekkel lett kitiintetve és ezekre rug száma azon tűzoltószereteknek, melyet e cég a kincstár, tűzoltó-egyletek és szövetségek, városok és községek, uradalmak és magánosok részére az illetők teljes megelégedésére szállított, miről számtalan elismerő levéllel rendelkezik.

Felesleges talán fölemlíteni, hogy a cég gyára a modern technika legújabb vívmányaival van felszerelve, számos kitanult és megbízható munkást foglalkoztat, kik majdnem az összes iparágakat mivelik. A cég Andrássy-uti üzlete és raktára a főváros legérdekesebb látni valói közé méltán sorozható, hol a barátságos és előzékeny cégfőnök a legnagyobb készséggel kíséri szemleutjára a látogatót — és adja meg a kívánt fölvilágosításokat.

A honi ipar emelkedésének, fejlődésének vonzó példáját állítja elének e cég fejlődésének története, mely mintegy élő bizonyítéka annak, hogy minő szép eredményeket tud elérni a szellem és munka szövetekezése. E lelkesítő példa hatása alatt szivből kívánjuk a cégnek: vivat, crescat floreat!

Don Carlos.

A zenetanításról.

Dacára annak, hogy a zenetanítás (különösen a zongora-, hegedűtanítás) jelen korszakunkban igen széles terjedtségnek örvend, mégis nincsen az rendszeres következésségre alapítva, még hiányzik abban a jól megfontolandó természetesség, mely a sikeres zenetanításhoz elkerülhetlenül szükséges. Csak hogy ezen alapel-

vek nem igen vétetnek tekintetbe a szülők által, ha gyermekeiket valamely zenetanítónak odaadják zenetanítás végett; viszont van sok olyan zenetanító, ki csak díjért dolgozván, nem igen törődik a sikerrel, mely bizonyos idő múlva ki fog tetszeni.

Igaz, hogy a szülők nem igen okolandók, ha a várt eredmény elmarad; mert ők átadván gyermekeiket a zenetanítónak, megnyugodnak azon hiszemenben, hogy tanítójuk lelkiismeretesen végzi dolgát. De ez nem elég. Nekik jogukban áll és kell is a tanítót figyelmeztetni, ha látják, hogy nem halad semmire, miszerint nem hiába fizetik és amilyen a munka olyan a bér. Nem kell azért mindjárt a tanítóra rivalni, ha a siker elmarad, mert bizony sokszor ők maguk az okai az elmaradásnak.

Általában azon eltevesztett elv uralkodik a szülők-nél, hogy a gyermekek minél korábban kezdjék meg a zenetanulást és minél több végeztesék velök. Mind a két principium igen átkozandó, mert ezek által a zenetanítás korlátok közé szorítottván, a kellő fáradozás mellett sem fog azon cél elértetni, mely kitiintetett. Korán kell a zenetanítást kezdeni az igaz; de nem úgy mint némely szülő, ki már négy, öt vagy hat éves korában kezdeti gyermekével a zongorázást. Mit tanulhat ilyenkor a kis picike? A tanítónak csak meg kell vele ismertetni a vonalakat, vonalközöket, kottával, violinkulcsal stb. holott a kicsi ilyen korában fogalommal még nem bír, pláne ilyen dolgokról, észtehetsége pedig még igen csekély jelét adta, és rendszeresen gondolkodni nem tud.

Ha a gyermek ily korában csak némileg is tudna rendszeresen gondolkodni, bizonyára a törvény is akként intézkedett volna, hogy a gyermek 4-10 vagy 5-11 éves koráig látogassa a mindennapi iskolát.

Nagy fáradozásba kerül már a néptanítónak is, ha egy-egy betűt megismerttet, hát még a zenetanító hogy boldogulhatna a legnagyobb buzgalom dacára is a kották ismertetésében? Ugy hiszem, csak nehezebb a gyermekkel megismertetni a „violinkulcsot“, mint az „i“ betűt! Hát meg aztán az üténnyel hogy járhatna el ismertetésében, miután a gyermek még nem is ismeri a számokat, az ütény meg épen törtszámokkal jelöltetik? Lehetetlen még csak a legparányibb eredményt is fölmutatni és azért igen rosszul cselekszenek azon szülők, kik gyermekeiket oly igen fiatal korukban a zongorához íltetik. Nagy szomorúsággá válik a jó szülőknek azon végtelen öröme, melyet tapasztalnak, ha némi gépies ügyességgel látják gyermekeiket eljátszani egy-egy gyakorlatot, mert rendszeren azon ugynevezett „csodagyermek“ azok, kikből soha nem lesz jó zenész. Különösen a nők (a kisasszonykák) nem tudnak egyebet mint az Ivanic „Dunari Walzerját“ valamint a „Suhanc“ és „Királyfogás“ című operákból, meg talán két-három magyar nótát, de ezeket is oly hamisan, hogy valóságos macskazenéhez hasonlít.

Legjobb a gyermekekkel 9-10 éves korukban megkezdni a rendszeres zenetanítást, mert akkor már kellő előismeretekkel bírnak, meglehetően fogalmakkal is rendelkeznek és így nem fogunk nagy akadályokba ütközni. Ha ezen korban megkezdjük a zenetanítást, a szülők majd gyönyörködhetnek gyermekeik bámulatos haladásában; de ismét találhatók olyan furcsa szülők, kik, ha mindjárt rendszeres tanítást is követ a zenetanító, elégedetlenek, nem látnak kellő eredményt, azt akarják, hogy gyermekük rögtön tudjon mindent, azaz csapjon föl művésznék. Figyelmeztetik a tanítót az általuk észrevett és vélt hiányra, ez iparkodik is principálisának eleget tenni és halad minél gyorsabban, hogy sokat végezzen a gyermekekkel. Hanem aztán tessék abból kérdezni, amit a gyermekek egy-két hét előtt tanultak! Alaposan meg nem tanulhatván, csakhamar elfelejtik; akkor aztán a zenetanító az oka, holott ha hagyták volna jól megfontolt rendszerben, bizonyára fényesebb sikert mutathatott volna föl. Azt mondtam „jól megfontolt rendszerben“ fényesebb sikert mutathatott volna föl, mert nem ér azon zenetanítás semmit, mely meg nem fontoltatik és csak úgy „találomra“ vezettetik. Az oroszlanrész mégis csak a tanítótól függ, azért megkivántatik attól, hogy meggondolván a zenetanítás nehézségét, azt magának megkönnyíteni iparkodjék, anélkül azonban hogy célt tévesztene; hisz ha nehéz, azaz művészi modorban adja elő, a gyermekek nem fogják érteni és szava elhangzik, mint a pusztában kiáltó.

A zenetanítónak jól meg kell választania pl. a zongoratanításhoz a zongoraiskolát, mert vannak oly nehéz iskolák is, — nem tudom hogy bírták oly meggondolatlanul azokat irni — melyeket a gyermek nem ért és azért nem képes azt megtanulni. Hiába fáradoz a zenetanító, nem fogja a célt elérni, a gyermekek elkedvetlenednek, unalmasak lesznek a zeneórák, pedig ha már a zeneórák iránt nem érdeklődnek, akkor be is fejezhető a tanítás, kár a pénzt kidobni. De még akkor sem igen érdekes és eleven a zenetanítás, ha a tanító arra gondol, hogy bizony nagyon is csekély fizetést kap, csak úgy „rugd fel, hadd ott“ módjára megy az egész tanítás.

Jelen cikkem által csak rá kívántam mutatni azon hiányra, mely többnyire oka annak, hogy a zenetanítás rendszere mostani időnkben nem igen vezet sikerre, és így némileg iparkodtam a bajon segíteni igénytelen soraim által, ha ugyan megfontoltatnak azon szülők által, kik gyermekeiket zenére taníttatni óhajtják.

B. J.

Cél.

Fehér mezt kapott kiinn a pusztá,
Mégis sötét a völgy, halom;
Ködével lelketem bekúsztá
Kietlen életunalom.
Te felhő ott a hóvilágon,
Bolyongsz, bár szárnyad összefagy;
Te felhő ott a hóvilágon,
Lelkem kísértő árnya vagy!

Üvölsz csak téli szél, üvölsz csak,
Folytasd ijesztő zord meséd,
Mi szép varázsa van dalodnak,
Nekem mi jötevo beszéd.
Rázd le a fáknak zuzmaráját,
Süvölsz keresztül rajta, hó!
Takard be lellem szunyadását,
Zúgásod oly nekemvaló.

Holdfény maradj! s te szende csillag
 Álmodj tovább felhők felett;
 Bánt fénye most sugáraidnak,
 Oh hagyj szunnyadni lelkemet.
 Jöjj fátyoloddal éjsötétség,
 Boríts be mindent szeliden,
 Búsán, sötéten, mint a kétség,
 Mely itt borong a szívemen.

Ugyis mulandó, rövid álmod,
 Aludj hát mélyen röpke tél!
 Te ébredésed újra várod,
 Szemedre nincsen szemfedél.
 Nem küzdesz soká a viharral,
 Fölenged a dermedt világ;
 Nyílik a kikelet, a hajnal,
 Mosolygni kész dal és virág.

Te fölébredtél régen, aztán
 Virulsz megint, hervadsz megint,
 De hajh a szép hajnal hasadtán
 Az ébredés nekem nem int.
 Lelkem még alszik tán sokára,
 S mikorra én fölébredek:
 A virulás már hervadásra,
 Bús alkonyatra vált a regg.

Vagy tán elszunnyadál örökre,
 Te szív, és nem lesz már dalod?
 Nem kelt föl tavasz éke, zöldje
 És nem leszen több hajnalod?
 Te felhő, ott a hóvilágon,
 Felelj, ki lelkem árnya vagy:
 Örök-e lelkemen az álom?
 Örökké tart a tél, a fagy?

Völgyi Gusztáv.

A közönség köréből.

Végszó t. e. Tukats Ádám urhoz.

Miután ön szives válaszában csakis ismétli „sub-
 jectiv” jogi dedukcióit, a melyekre én már érdemle-
 gesen megfeleltem: ez okból fölmentve érzem magamat
 a további válaszadás különben igen édes örömetől.

Röviden azonban mégis meg kell jegyezni, hogy
 az 1868. évi 38. t. c. 59. §. létezéséről és rendelkezé-
 séről már eddig is — igen t. T. A. ur jóakaró figyel-
 metése nélkül is — birtam tudomással! És éppen e
 tudomásom alapján írtam: „hogy Ó-Kanizsán pótlan-
 dók . . . a fenálló hiányok”.

Az 1886. évi 22. t. c. 126. §-a intézkedik: 1. hogy
 a törvényhatóság mely esetekben nem tagadhatja
 meg a költségvetéstől a jóváhagyást; és 2. mikor álla-
 píthatja meg egy évre hivatalból a költségvetést a ki-
 gázitást megtagadó község számára? E §. egymagában
 véve még nem vezet t. T. A. ur által felállított kény-
 szerítő rendszabály fogantatására; hanem a 126. §.
 és ezzel kapcsolatosan a 123. alapján kieszközölhető,
 hogy az 1868. évi 38. t. c. 59. §-a is érvényre emel-
 tessék . . . az eddigi gyakorlat kivételével!
 Harcol emellett a törvénnyel egyenlő jogszokás és jog-
 gyakorlat.

Közönnel veszem tudomásul és t. T. A. ur ja-
 vára iram újabb beismerését, hogy a hitfeleke-
 zet is megfelelhet az elemi népoktatáshoz fűzött vára-
 kosoknak. T. A. ur e nyilatkozata annál lekötőbb,
 mert ez teljes feladása azon semmi által sem indokolt
 korábbi állításának, mely szerint Ó-Kanizsán csak akkor
 fog a tantály lendületnek indulni, ha megszólal a ha-
 rang, melynek hangja az ottani felekezeti iskoláknak
 kimulását fogja hirdetni! (Ez frázisnak sem hangzott
 jól, igazság meg épen nem volt abban.)

Elfogultságról, az osztó igazság megsértéséről vá-
 dol engem t. T. A. ur, midőn velem szemben följosgi-
 tottnak érzi magát annak kijelentésére, hogy az iskolák
 és tanítók — bármilyen legyen jellegük — egyformán
 oszlopai és terjesztői a magyar állameszmének. Uram!
 Tagadtam-e a vagy tagadom-e én ezt. Igen
 vagy nem? Ha pedig nem: kérdem, mire való e hín
 vádaskodás? En csak annyit mondtam: hogy milyenek
 hazafiság tekintetéből a r. k. iskolák; de egyetlen egy
 szóval sem mondtam, nem is mondhattam, hogy a köz-
 ségi vagy állami népiszkolák és ezek tanítói e szempont-
 ból, hátrább állnának!

T. T. A. ur „szerény” ajánlatát csakis a sze-
 rényesség rovására követhetném! T. A. ur természet-
 sen(?) és jogosan(?) mondhatja: én T. A. Ó-Kanizsától
 követelem; de már én ily szerény módon nem
 léphetek fel; én beérem, hogyha az általam felsorolt
 legyöző érvek alapján érvényre emelkedik minden ma-
 gyar honpolgár keblében honoló azon vágy, hogy e haza
 minden lakója nyerjen alapos oktatást és szerezzé
 meg a magyar kultúrának állapotához és hivatása kö-
 réhez mért fokát.

L. M.

Naptár. Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
11 Kedd	Heraklius	Rozina	27 Prokop
12 Szer.	Gergely p.	Rozina	28 Vazul
13 Csüt.	Rozina	Ernö	10 Marc.
14 Pént.	Mathild	Zakariás	2 Teodot

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
 Helyettesíti:
 Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1822. szám.
 kig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járás szolgabíróségához tartozó Mohol községében leköszönés folytán üresedésbe jött és 400 forint javadalmazott irnoki állásra pályázat nyitattik.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy képesítési okmányokkal felszerelt kérvényeiket alulirt főszolgabírónál **f. évi március hó 26-ig** terjesszék be; a választás **27-én** fogván megjéjten.

Zentán, 1890. március 2-án.

Matkovits Lajos,
 főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

Tatabáza, bácsmegeyi község határa ez év folyamában tagosítani fogván, az e körül felmerülő mérnöki munkálatokrai vállalkozási árlejtés **folyó 1890. évi március hó 25-dik (huszonöt) napján délelőtt 9 órakor** fog Tatabáza községében tartatni.

Általános feltételek:

1. A tagosítás tárgyát képezi, mintegy 3600 katasztrális hold, részben szántó, részben kaszáló földterület, akként, hogy minden birtokos illetménye, osztályozás nélkül két tagban lesz kiadandó, egyik a szántóföldből, másik a kaszálóból.

2. Köteles vállalkozó, a tagosítandó összes területek általános térképét a saját költségén beszerzendő, de a munka befejeztével a község által megváltandó országos kataszteri felmérés alapján elkészíteni, és a felosztandó terület térképszámítását eszközölni.

3. Köteles vállalkozó a tagosítandó és felosztandó összes területek felosztási, kihatási tervezetének, az urbéri bizottság részletes utasításai értelmében leendő kidolgozását teljesíteni, a felosztási térképet két példányban elkészíteni.

4. Köteles vállalkozó, a b. c. névszerinti sorrendben a sorshuzai lajstromot az érdek csoportok számára képest két-két példányban elkészíteni.

5. Köteles vállalkozó, a tagosítandó egyes birtokok szélességét, hosszát, térfogatát tartalmazó, s a telekkönyvi átalakításhoz, illetve az új telekkönyvi betétek szerkesztéséhez szükséges és teljesen alkalmas új kihatási birtokkönyvet két példányban, s ezen új kihatási birtokkönyvhöz betűsorozatos névjegyzékét és birtokrészt-lajstromot készíteni.

6. Köteles vállalkozó, a munkálatokat, azoknak teljes befejezte után, de esetleg időközönként is hitelesítés alá bocsájtani.

7. A felmért területekről kidolgozandó térképek vaszóra ragasztva készitendők 1" = 80" mérték kitételésével.

8. Az árlejtésen elé rendőmunkadíj összeg Tatabáza község volt urbéres közönsége által fog fizettetni és pedig egyharmad részben a munkálatok megkezdésekor, egyharmad része az új birtok kihatást közvetlen megelőzőleg, végre egyharmad része a munkálat végitelesítése után.

9. Vállalkozó magára vállalja a felelősséget és szavatosságot az összes tagosítási munkálatok helyességéért. A bővebb részletes feltételek Tatabáza község jegyzői irodájában megtekinthetők.

Felhívtnak tehát mindazon okleveles és szakavatott képzettséggel bíró mérnökök, kik ezen tagosítási munkálatra vállalkozni hajlandók, hogy az árlejtés megéjtése végett a fent kitézett határidőben és helyen megjelenni sziveskedjenek.

A vállalkozásra nézve zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyek előlegesen a község jegyzői irodájában teendők le.

Kelt Tatabázán, 1890. évi március hó 6-án.

Tatabáza község elüljárósága.

Hirdetmény.

Ó-Szivac községében lévő **nagyvendéglő helyiség, folyó évi május 1-től** egy évre, vagy 1893-ik évi december hó 31-ig hasznosbérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást ad

Schwarcz József,
 regále-bérlő Ó-Szivac.

1370. szám.
 kig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Tovarisoa községében egy 400 forint fizetéssel ellátott segédjegyzői, továbbá egy 300 forint fizetéssel összekötött végrehajtói s végül egy 50 forint fizetés s minden szülés után 1 forint díjazással javadalmazott szülésznői állásra pályázat nyitok s a választás határnapján **f. évi március hó 26-ik napjának reggeli 9 óráját** Tovarisován a községben tűzöm ki.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig hozzám benyujtsák, miután később érkezendő folyamodások figyelembe vételén nem fognak.

Palánkán, 1890. február 28-án.

Csupor Gyula,
 főszolgabíró.

3-1

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás.

Egy szállító iroda részére kerestetik, egy elemi iskolát végzett **gyakornok** (helybeli), ki szakmaszerű kiképzés mellett, az összes kereskedelmi tudományok alapos oktatásában is részesül. — Bővebb felvilágosítás

Spitzer Bernát urnál
 Zomborban.

1438. szám.
 kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Kér községben megtiresedett községi irnoki állás betöltésére, mellyel évi 300 forint fizetés van összekötvve, pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeket hozzám **folyó évi március hó 30-ikáig** benyujtsák.

Kulán, 1890. évi február hó 27-én.

Molnár Károly,
 főszolgabíró.

Olcsó pénzkölcsönök

kieszközlésére ház- és földbirtokra
 17¹/₂, 25, 32, 38 és 50 évi törlesztés mellett
 ajánlkozik az

„Első szabadkai jelzálogkölcsön-közvetítőiroda.”

Régi terhek konvertálhatók. Megszavazott kölcsönök **kifizetése készpénzben** történik. Megbizásokat elfogad és tudakozódásokra készségesen válaszol

3-3

Halmi Mór,
 irodahelyiség: Egrossy-utca, a színház mellett.

Pályázat.

A zombori „Népkör”, a melynek f. Szent-György napjától a volt Morber-féle ház képezendő állandó helyiségét, a szolgál állásra ezennel pályázatot hirdet.

Ajánlatok legkésőbb **f. március hó 15-ig** alulirt elnökhöz nyujtandók be.

Zombor, 1890. évi március hó 1-én.

Jakobtsits Mihály,
 népköri elnök.

1151. szám.
 k. ig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Bulkesz községében üresedésben levő állatorvosi állásra, mely 300 forint készpénz s szabályrendeletileg megállapított husszemle-díjakkal van egybekötvve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket bezárólag **f. évi március hó 25-ig** hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1890. évi február hó 18-án.

Csupor Gyula,
 főszolgabíró.

3-3

Legjobb minőségű idei
bácskai kendermag
 jutányos áron kapható **Bárany**
Lipót és fia cégnél Zomborban.

77. szám.
 1890.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tekintetes kir. járásbíróség 1858. számú végzése által a cservenka ó- és új-szivaci takarékpénztár végrehajtó javára, Disztl József és Fricz Jakab bresztováci lakosok ellen 958 forint 11 kr. tőke, ennek 1885. évi október hó 1. s napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 77 forint 25 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 460 forintra becsült butor, ágyneműek, 2 ló, kocsik és üszöböl álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 628/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Bresztovác községében leendő eszközölésére **1890. évi március hó 31. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1890. évi március hó 6-án.

Oláh János,
 kir. bir. végrehajtó.

XIII.

ELŐ
 Egész év
 Fel évre
 Negyed é
 A lap sz
 küldemén
 nek, anya
 donosn

Egyes szám

Nekünk
 tények gyar
 képezheti fel
 Szápáry
 kinthető a leg
 A huzav
 előtt néhány o
 már a képvis
 véglegességét
 nitásból bevár
 dek szerdán e
 terjeszti Ofel
 benyújtja lemo
 E lemond
 sében nyilatko
 Minthogy
 tárgyilag már
 intézést, bizt
 páry Gyulát n
 tással. E rend
 és minisztertá
 megbizsa tárcá
 Miután pe
 Teleky Géza
 biek mind hajl
 netbe belépni:
 nem fog semm
 tárcát, mint n
 maga az új mi
 üresedő földm
 szerint, Bethie
 ispán, lesz meg
 Ezen, alap
 kintetbe véve
 csüörtök déli
 Minisztere
 Gyula gróf;
 kereskedel
 pénzügymin
 honvédelm
 igazságügy
 a felség
 Béla báró;
 földmivelés
 horvát min
 Jól esik e
 azt a határozot
 lett a nagy és
 kormánynak ta
 kenyen örzött,
 alkudozásokot,
 hamisítatlan sz
 tos híresztelés
 való egyesülés
 koncessiókról s
 tapogatósnál,
 tek a tapogatóna
 Így tehát u
 sitottnak látszik
 változás se po
 nem fog komoly

Kegy

Az ó-bece
 vetvén az emlé
 értekezletén azt
 tárgyavá tegye a
 tok szerzésére te
 felállítása vagy
 mény értelmében
 Ha egyéb e
 letes mozgalomna
 gye történetére
 ritésére vezethet,